

Obowiązki właścicieli zwierząt domowych

Burmistrz Tyczyna przypomina, że posiadanie zwierząt domowych jest nie tylko wdzięcznym ale i odpowiedzialnym hobby. Na właścicielach czworonogów ciąży szereg obowiązków, których przestrzeganie jest konieczne do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Podstawowe kwestie dotyczące trzymania zwierząt domowych zawarte są w ustawie z dnia 20.05.1971 r. Kodeks wykroczeń (tekst jednolity Dz.U. z 2010 Nr 46, poz. 275). Artykuł 77 stanowi, że kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany. Wykroczenie to może być umyślne lub nieumyślne. Sprawcą wykroczenia z art. 77 nie musi być właściciel zwierzęcia, niemniej sprawcą tym może być tylko ten, kto faktycznie trzyma zwierzę. W przepisie tym chodzi o panowanie nad zwierzęciem w stopniu gwarantującym bezpieczeństwo w miejscu publicznym. Spełnienie tego warunku w ramach zwykłych środków ostrożności nie wymaga spacerowania z psem znajdującym się na smyczy lub w kagańcu. Chodzi w szczególności o doskonałe poznanie psychiki psa i uzyskanie bezwzględного posłuszeństwa. Nie popełnia zatem wykroczenia z tego przepisu osoba, która znając konstrukcję swojego czworonożnego przyjaciela prowadzi go w miejscu publicznym bez smyczy i kagańca. Natomiast w przypadku zwierząt agresywnych, z czego sprawę zdaje sobie właściciel psa, bezwzględnie wymagane jest zachowanie nadzwyczajnej ostrożności i trzymanie psa w miejscu publicznym zawsze na smyczy i równocześnie w kagańcu. Z przepisem tym ściśle wiąże się rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28.04.2003 r. (Dz. U. Nr 77, poz. 687), wydane na podstawie ustawy z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity Dz.U. z 2003, Nr 106, poz. 1002). Trzymanie *luzem* psa znajdującego na liście 11 ras objętych rozporządzeniem stanowi wykroczenie, nawet wówczas gdy taki pies zachowuje się przyjaźnie dla otoczenia. Stwarza ryzyko dla tych osób oraz dzieci przebywających w sąsiedztwie. Niejednokrotnie psy te możemy zobaczyć bez żadnego nadzoru. Wiele tragicznych w skutkach wydarzeń miało miejsce za sprawą niedostatecznej odpowiedzialności osób posiadających psy rasy uznawanej za agresywne. Poniżej przedstawiamy rasy psów, które jako niezwykle agresywne powinny być w miejscu publicznym zawsze na smyczy i równocześnie w kagańcu. Oto one:

1) amerykański pit bull terrier

2) pies z Majorki (Perro de Presa Mallorquin)

3) buldog amerykański

4) dog argentyński

5) pies kanadyjski (Perro de Presa Canario)

6) tosa inu

7) rottweiler

8) akbash dog

9) anatolian Karabach

10) moskiewski stróżujący

11) owczarek kaukaski

Zauważyć należy, że pies niebędący wprawdzie na ww. liście, ale wykazujący agresywność (np. rzuca się na inne zwierzęta), powinien być prowadzony w kagańcu i na smyczy. Trudno natomiast wymagać od właściciela używania kagańców wobec psów, które ze względu na ich wagę i wielkość mogą być z łatwością utrzymane na smyczy. Smycz jest wystarczającym środkiem spełniającym zwykłe środki ostrożności nawet wobec dużych psów, pod warunkiem, że nie wykazują one agresywnych skłonności. Właściciel powinien ocenić jaki środek ostrożności zastosować wobec swojego pupila. Warto również pamiętać o artykule 78 Kodeksu wykroczeń: kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzę do tego, że staje się niebezpieczne, podlega karze grzywny do 1.000 złotych albo karze nagany. Przepis ten wprowadza odpowiedzialność za drażnienie lub płoszenie zwierzęcia i doprowadzenie go do tego, że staje się niebezpieczne.

Właściciel ma również obowiązek niedopuszczania do zakłócania ciszy i spokoju przez zwierzęta domowe bowiem zgodnie z art. 51. § 1 Kodeksu wykroczeń - kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. W przypadku braku reakcji posiadacza psa na jego uporczywe szczekanie bez szczególnych zewnętrznych powodów, może to uzasadniać odpowiedzialność właściciela na podstawie art.51 § 1 Kodeksu wykroczeń. Zgodnie z art. 108 Kodeksu wykroczeń: kto szczuje psem człowieka, podlega karze grzywny do 1.000 złotych albo karze nagany. Czyn jest dokonany umyślnie z chwilą szczucia, czyli podjęcia takiego zachowania, które powoduje agresję psa. Może to być podjudzanie słowne (np. bierz go, ugryź, atakuj, goń go), w tym również użycie słownego hasła, na które pies reaguje atakiem, albo przy użyciu zrozumiałego dla psa znaku (np. gwizdu, gestu ręką).

Jeżeli konsekwencją szczucia jest faktycznie atak psa, wówczas może nastąpić zniszczenie mienia (np. podarte ubranie) będzie to rodziło odpowiedzialność - w zależności od wartości zniszczonego mienia - odpowiednio z art. 124 Kodeksu wykroczeń lub art. 288 Kodeksu karnego. Jeżeli pokrzywdzony dozna uszczerbku na zdrowiu, sprawca może odpowiadać za przestępstwo z art. 156 lub 157 Kodeksu karnego.

Obowiązki w zakresie obowiązków właścicieli zwierząt domowych na terenie Gminy Tyczyn wynikają z „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Tyczyn” przyjętego Uchwałą Nr XLVII/337/10 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 29.04.2010 r.

Katalog obowiązków zawiera rozdział X Regulaminu, paragraf 15 i 16. Przypominamy, że osoby utrzymujące zwierzęta domowe są zobowiązane do zachowania bezpieczeństwa i środków ostrożności, zapewniając ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do użytku publicznego, ponosząc też pełną odpowiedzialność za zachowanie zwierząt. Właściciele zwierząt mają wiele obowiązków zarówno w odniesieniu do psów, jak i wszystkich zwierząt domowych. Pies ma być wyposażony w obrozę, a w przypadku raz uznawanych za agresywne – w kaganiec, należy prowadzić go na uwięzi, a psa rasy uznawanej za agresywną lub w inny sposób zagrażającego otoczeniu – w nałożonym kagańcu. Kolejno zgodnie z art.56 ust.2 ustawy z dnia 11.03.2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz.U. z 2004 r. Nr 69, poz.625), na właścicieli zwierząt nałożono obowiązek systematycznego szczepienie przeciwko wściekliznie, dotyczy to psów w wieku powyżej trzech miesięcy i okazywanie na żądanie władz sanitarnych, weterynaryjnych, policyjnych zaświadczenia o przeprowadzonym szczepieniu. Uchylenie się od tego podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo karze grzywny. Utrzymanie psów ras: amerykański pit bull terier, pies z Majorki (Perro de Presa Mallorquin), buldog amerykański, dog argentyński, pies kanaryjski (Perro de Presa Canario), tosa inu, rottweiler, akbash dog, anatolian Karabach, moskiewski stróżujący oraz owczarek kaukaski wymaga zezwolenia. Osoba ubiegająca się o wydanie takiego zezwolenia składa pisemny wniosek o jego wydanie tego zezwolenia do właściwego, ze względu na swoje miejsce zamieszkania, organu gminy, w terminie 30 dni od nabycia psa rasy wymienionej w wykazie.

Natomiast w odniesieniu do wszystkich zwierząt domowych obowiązujący Regulamin zobowiązuje do:

- stałego i skutecznego dozoru,
- niewyprowadzania zwierząt do obiektów użyteczności publicznej, z wyłączeniem obiektów przeznaczonych dla zwierząt, takich jak lecznice, wystawy, itp., postanowienie to nie dotyczy osób niewidomych, korzystających z pomocy psów-przewodników,
- niewyprowadzania zwierząt domowych na tereny placów gier i zabaw, piaskownic dla dzieci,
- zwolnienia zwierząt domowych z uwięzi dopuszczalne jest wyłącznie na terenach zielonych do tego przeznaczonych i specjalnie znakowych, w sytuacji, gdy właściciel ma możliwość sprawowania kontroli nad ich zachowaniem, nie dotyczy ono psów ras uznanych za agresywne,
- zwolnienia przez właściciela nieruchomości psów ze smyczy na terenie nieruchomości może mieć miejsce w sytuacji, gdy nieruchomość jest ogrodzona w sposób uniemożliwiający jej opuszczenie przez psa i wykluczający dostęp osób trzecich, odpowiednio oznakowanej tabliczką ze stosownym ostrzeżeniem,
- natychmiastowego usuwanie przez właścicieli, zanieczyszczeń pozostawionych przez zwierzęta domowe w obiektach i na innych terenach przeznaczonych do użytku publicznego, a w szczególności na chodnikach, jezdniach, parkingach, terenach zielonych, itp., postanowienie to do nie dotyczy osób niewidomych, korzystających z psów przewodników,
- usunięcia zwłok padniętego zwierzęcia,

- powiadomienia służby weterynaryjnej i Burmistrza Gminy o pojawieniu się u zwierzęcia objawów choroby zakaźnej.

- niedopuszczania do zakłócania ciszy i spokoju przez zwierzęta domowe.

Przypominamy, że zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dnia 21.08.1997 r. o ochronie zwierząt (tekst jednolity Dz.U. z 2003 r., Nr 106, poz. 1002) każde zwierzę wymaga humanitarnego traktowania, zabrania się znęcania nad zwierzętami, podstawowe powinności człowieka wobec zwierząt to poszanowanie, ochrona i opieka. Artykuł 9 ww. ustawy stanowi, że kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody. Ponadto wprowadzono zakaz trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwość niezbędnego ruchu, długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m. Za złamanie tego zakazu można dostać karę grzywny lub aresztu. Bardzo ważnym obowiązkiem jest zakaz puszczenia psów bez możliwości ich kontroli i bez oznakowania umożliwiającego identyfikację właściciela lub opiekuna.

Przepisy zobowiązują posiadacza psa (lub innego zwierzęcia) do sprawowania nad nim odpowiedniego nadzoru określone zostały również w ustawie z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. z 2003 r., Nr 16 poz. 93). Na właścicielu psa ciąży obowiązek naprawienia szkody wyrządzonej przez posiadane zwierzę, niezależnie od tego, czy było pod nadzorem właściciela, czy też zabłąkało się lub uciekło, chyba że właściciel nie ponosi za to winy. Jednakże nawet w sytuacji braku winy właściciela, poszkodowany może od niego żądać całkowitego lub częściowego naprawienia szkody, gdy z okoliczności, a zwłaszcza z porównania stanu majątkowego poszkodowanego i właściciela zwierzęcia wynika, że wymagają tego zasady współżycia społecznego. Niezachowanie należytej pieczy i w konsekwencji spowodowanie szkody przez psa może rodzić konsekwencje natury cywilnej.

Ponadto przypominamy, że przez cały miesiąc marzec br. trwa XIII edycja Ogólnopolska Akcja Sterylizacji Zwierząt, organizowana przez Stowarzyszenie Obrońców Zwierząt z Warszawy. W ramach akcji w wyznaczonych gabinetach i klinikach weterynaryjnych na terenie całego kraju będzie można wykonać sterylizację, bądź kastrację zwierząt domowych w znacznie obniżonej cenie. W przypadku, gdy szukają Państwo lecznicy biorącej udział w akcji należy wejść na portal <http://www.vetopedia.pl/>, w wyszukiwarce podać trzeba miasto i pokażą się lecznice, które biorą udział w akcji.

Joanna Kalembkiewicz

